

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120	dinár
Félévre	60	dinár
Negyedévre	30	dinár
Egy óra	10	dinár
Egyes szám ára fél dinár		

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obiljeva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 21
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 85. szám.

Szombat, április 15.

Meghívó.

A Magyar Párt folyó évi április hó 17 ikén, husvéthétfőjén, délelőtt 11 órakor tartja meg a helybeli Kaszinó nagytermében alakuló gyűlését.

E gyűlésre ezuton van szerencsénk meghívni eszméink minden hívét.

Vendégeket szivesen látunk.

Az előkészítő-bizottság.

A minisztertanács ülése.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, ápr. 13.

A minisztertanács tegnap esti ülésén Pasity Nikola miniszterelnök felolvasta a genuai konferenciáról kapott jelentéseket. A minisztertanács a kapott információkkal teljesen meg van elégedve, ami azt bizonyítja, hogy az SHS állam érdekei ott kellően vannak képviselve.

Ugyancsak ezen az ülésen tárgyalták öfelsége Aleksander király esküvője alkalmával felmerülő kiadások fedezésének kérdését. A minisztertanács az előterjesztett költségeloirányzatot jóváhagyta.

A minisztertanács továbbá a következő kérdésekben döntött. A határállomásokon kiegészítendő a telefonhálózat. A serajevo-i Kereskedelmi Bank engedélyt kapott a boszniai erdők kihatásására. A közlekedésügyi miniszter szerződést köthet a bródi vagongyárral a szükséges vasuti kocsik szállítása tárgyában.

Ezenkívül Wrangel akciójának kérdése is tárgyalás alá került, de ennek eredményét a minisztertanács titokban tartja.

Radióállomás Beogradban. Beogradból jelentik: A beogradi kormányhoz a berlini Siemens & Halske cégtől ajánlat érkezett egy drótnélküli radióállomás létesítésére. Az állomás Beogradban volna s naponta tizenkétszer jelezné a világ minden tőzsdéjének jegyzését. A terv elfogadása felett még nem határoztak.

Franciaország már megint el akar menni Genuából.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Páris, ápr. 13.

A lapok jelentése szerint Rathenau tegnap óta kerülő uton kísérletezik a szövetségesek egyikénél, hogy a konferencia napirendjére juttassa a jóvátétel kérdését. A Petit Journal azt hiszi, hogy a német delegáció a jóvátételről szóló javaslatát már magával hozta a konferenciára. A német kormány a külföldi hitel zálogául a német alattvalók magántulajdonát ajánlaná föl. Szó volna — a lap szerint — egy érme reformról, amely szerint a márka helyébe egy új valutáris egység kerülne.

Páris, ápr. 13.

Hír szerint a jóvátételi bizottság döntött a német fellebbezésekről. Ha a németek nem fizetik meg a májusban esedékes ötven millió arany márkát, úgy a bizottság ezt az entente hatalmak tudomására hozza és rájuk bizza a további intézkedéseket. Valószínűnek tartják, hogy a válasz következtében a németek felvetik Genuában a jóvátételi kérdést. Megbízható helyről közlik, hogy

amennyiben a konferencia hajlandó foglalkozni a jóvátételi kérdés tárgyalásával, úgy Franciaország elhagyja Genuát.

A Habsburg-kérdés a genuai konferencián.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Wien, ápr. 13.

A wieni lapok szerint a genuai konferencián rövidesen a „Habsburg”-kérdés is szóba kerül. Newton lord, az angol konzervatívok vezére kezdeményezésére a spanyol delegáció szóba hozza az ügyet s kérni fogja, hogy a konferencia rendezze néhai Károly király családja eltarási költségének kérdését és engedje meg Zitanak az átköltözést Magyarországra vagy Ausztriába. A javaslatot a francia arisztokrá-

cia is támogatja és előterjesztése alkalmával felolvassák a pápa levelét, amelyben az emberiség jogán kéri, hogy az elhunyt király özvegye és gyermekei Európa valamely klimatikus helyén telepedhessenek le.

Meghiusult a görög-török békeszerződés.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Athén, ápr. 13.

A görög kormány végleg visszatartotta a Törökországgal kötendő fegyverszüneti ajánlatot.

A budapesti bombamerénylet.

— A „Torontál” tudósítójának távirata. —

Budapest, ápr. 13.

Az Erzsébetvárosi körben elkövetett bombamerénylet ügyében folytatott nyomozások során a detektívek Budapestre hozták Keő István jászkarajenői vendéglőst. Keőt azal gyanúsítják, hogy annakidején feljött a fővárosba és a „Hazánk” szerkesztőjétől, Gyalay Mihálytól megbízható embert kért, aki arra vállalkozna, hogy jászkarajenői üzletkonkurensétől megszabadítsa. Gyalay erre magához hívatta Kovács József tizennyolc éves ébredőt, bemutatva Keőnek és megbeszéltek, hogy Kovács leutazik Jászkarajenőre. Kovács a merényletért 5000 koronát kapott volna. Kovács le is ment Keővel a falujába és ott a konkurens koresmáros háza előtt helyszíni szemlét tartottak. Ezután Kovács visszautazott Budapestre a gránátokért. Időközben azonban bátorsága megingott és a gránátokat átadta a rendőrségnek azzal, hogy azokat az utcán találta. Kovács ezeket a részleteket a rendőrségnek bevallotta és a szembesítésekor Gyalay előtt megismételte. Kovács vallomása alapján a rendőrség Keő Istvánt is letartóztatta.

Budapest, ápr. 13.

A jászkarajenői bombamerényletben letartóztatott Kovács Józsefet, Dániel Sándort, Gyalay Mihályt, Adorján Lászlót és Keő Istvánt ma délután átkísérték az ügyészséghez. A rendőrség újabb helyszíni szemle után az Erzsébetvárosi kör helyiségét az egylet rendelkezésére bocsátotta. Hír szerint a rendőrségnek a mai újabb harminc tanulóvalomáshól a tettes személyéről teljesen tiszta képe van.

A vasuti hatóságok is vámolhatnak. Beogból jelenti tudósítónk: A közlekedésügyi miniszter és az országos vámhivatalok szervezete között tárgyalások folynak abban az irányban, hogy azokon a helyeken, ahol nincsen külön vámhivatal, a vasuti hatóságok is elvámolhassák az érkező árukat.

TÖZSDE

Április 13.

Beograd. A beogradi tőzsde a husvéti ünnepek miatt április 13—18-ig zárva van.

Zagreb. A zagrebi tőzsdén a mai naptól kezdve nem jugókorona, hanem dinár egységben jegyeznek.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 173, Newyork 515, Milano 2805, Prága 1030, Budapest 65, Zagreb 162, Varsó 14, Wien 6 és ötnyolcad, bélyegzett 7.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 172 és fél, Newyork 515, London 2273, Páris 4765, Milano 2785, Prága 1030, Budapest 65, Zagreb 165, Varsó 14, Wien 660, bélyegzett 7.

Wien. (Zárlat.) Prága 153 és egy-negyed, Zagreb 24 és fél, Budapest

955, Varsó 203, Milano 416 és fél, Bukarest 55 és hétnyolcad, London 34-000, Newyork 7650, Páris 707, Zürich 1490, Berlin 25 ötnyolcad, Amsterdam 2920.

Budapest. (Nyitás.) Napoleon 3000, Dollár 792, Márka 275, Szokol 1590, Dinár 975, Lei 583, Osztrák korona 10, Rubel 65.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3135, Sokol 1618, Dinár 1000, Dollár 813, Frank 7525, Lengyel márka 22 és fél, Lei 600, Lira 5350, Márka 282, Osztrák korona 10 és háromnegyed, Rubel 69, Svájci frank 15-650.

Devizák: Berlin 275, London 3585, Milano 4375, Newyork 818, Páris 7512 és fél, Prága 1623 és háromnegyed, Wien 11, Zagreb 263 és háromnegyed, Zürich 15750.

A genuai nagy színjáték.

A „Torontal” tudósítójának eredeti távirati jelentései.

Az SHS. és Olaszország.

Genua, ápr. 13.

Kedvező előjelnek tekinthetjük, hogy a genuai konferencia politikai munkáját Jugoszlávia és Olaszország nyitják meg. Ha nem esal a látszat, a két szomszéd állam munkája nem lesz eredménytelen, mert sikerült már eddig is megteremteni az őszinte bizalomnak és jóakarataknak azt a légkörét, mely nem hiányozhatik ott, ahol állandó jó viszonyt akar két állam létesíteni, mely érzi azt, hogy annyi a közös érdeke. Tudósítójuknak alkalma volt számottevő olasz politikusokkal érintkezni még a kongresszus megnyitása előtt. Valamennyien kifejezést adtak annak a meggyőződésüknek, hogy a jugoszláv-olasz meg egyezés a konferencia bázisát fogja képezni. Fiume az SHS és az olasz királyság barátságának vagy egyenletlenségének záloga. Mindkét állam érdeke, hogy sem a város nemzetiségi érzékenysége ne szenvedjen esorbát, de ne is legyen elzárva vagy bojkottálva a hinderlandtól. Mindkét állam érdeke, hogy kiküszöböltessék minden felesleges surlódási felület. S mikor Jugoszlávia és Itália életbeléptetik a már régebben megkötött rapallói szerződést, egyuttal jó példával járnak elől a többi közép- és keleteurópai kérdések megoldását illetőleg. Csak helyeselhető, hogy Jugoszlávia képviselői a rapallói szerződés alapján állanak. Olaszország is állja ezt a szerződést s így bizonyára hamarosan helyreáll a politikai és gazdasági jóviszony. Erre enged következtetni már az első tanácskozás, mely Ninesity külügyminiszter és az olasz delegátusok között a konferencia előestéjén lefolyt. Az olasz sajtó egyhangulag dicséri a szerb külügyminiszter politikai és gazdasági tudását, mely biztositékot nyújt arra, hogy a helyzet helyes mérlegelésével dülőre viszi a régen vajudó ügyet. Ezt a feltevést csak megerősíti Ninesity külügyminiszternek olasz kollégájával, Schanzerrel való találkozása. Mindazonáltal nem tagadható, hogy számos nehézség merült fel s így talán tulságos optimizmus volna ma már teljes meggyőződésről beszélni. A jóakarát azonban mindkét részen meg van s így okunk van bizni abban, hogy ebben a tekintetben sem lesz eredménytelen a konferencia.

A magyar kisebbségek ügye.

Genua, ápr. 13.

A magyar kisebbségi kérdésben kiküldött albizottságnak a magyar delegáció memorandumot terjesztett elő, amelyben ismerteti az erdélyi és a csehországi agrárkérdést. Az erdélyi agrárreformra vonatkozólag megjegyzi, hogy az az elkobzással egyértelmű eljárásra nyújt módot a magyar birtokkal szemben. A törvény végrehajtása a törvények önkényét is felülmúlja és elentetes a békeszerződéssel, amennyiben az magyar állampolgárról szól, viszont ugyancsak igazságtalan a román állampolgárrá lett magyar kisebbséggel szemben. Célzata ennek a törvénynek világos, amennyiben csak Erdélyre vonatkozik, ahol a száz hektárnál nagyobb földek birtokosai nyolcvannégy százaléka magyarok. Az agrárreform illetően keresztül hajtása a magyar kisebbség tekintélyes részét

tönkretenné. Románia régi területén az agrárreform a birtokosra nézve sokkal kedvezőbb.

Ismerteti a memorandum a cseh agrárreform rendelkezéseit, amely nem sokban különbözik az erdélyitől. Ezek a rendelkezések — hangoztatja a memorandum — nem alkalmasak arra, hogy sietessék az érdekeltektől államok közötti bizalom helyreállítását.

Ezután foglalkoznak a menekültek és repatriáltak kérdésével és a magyar menekültügyi hivatal statisztikája szerint megállapítják, hogy Romániából 135.390, Csehországból 56.657, az SHS királyságból 37.456 magyar ment át a mai Magyarországra területére. Ezeknek az eltartása rettenetes terhe az országnak. A magyar delegáció kívánatosnak tartja, hogy az utódállamok tegyék lehetővé a repatriáltak és menekültek visszatérését régi lakóhelyükre.

Amerika a háttérben.

Genua, ápr. 13.

Child Amerika római követe Genuába érkezett, hogy a konferencián Amerika részéről nem hivatalos mi nőségben részt vegyen.

Egy új „Treuga Dei”.

Páris, ápr. 13.

Az egész francia sajtó foglalkozik azzal a hírrel, hogy Lloyd George állítólag egy paktum-tervet olvas föl a konferenciának, amely szerint valamennyi nemzet kölcsönösen kötelezettséget vállaljon arra nézve, hogy bizonyos ideig más nemzet ellen fegyveresen nem támad.

Genua, ápr. 13.

A kisentente képviselői megbeszéltek magatartásukat arra az esetre, ha a fegyverkezés status-quojának kérdésén az összes európai államok kölcsönös kötelezettségének alakjában felvetik aképpen,

hogy kölcsönösen nem támadják meg egymást.

Megbízható helyről kapott értesítés szerint a kisentente elvben nem ellenzi a tervet, de a hozzájárulás előtt komoly biztositékokat követel.

A bolsevisták kiharaszálják a helyzetet.

London, ápr. 13.

A „Temps” írja: Lloyd George, amikor a bolsevistákat meghívta Genuába, hízelt magának azzal, hogy artalmatlanná teszi őket. Pedig ebben a pillanatban éppen ők azok, akik kiharaszálják a helyzetet kedvező voltát.

Az olasz király Genuában.

Genua, ápr. 13.

Hir szerint, ha a konferencia hosszabb ideig tartana, úgy az olasz király rövid tartózkodásra személyesen jön Genuába, hogy az ország területén tartózkodó illusztris vendégeket üdvözölje.

London, ápr. 13.

Hivatalosan megeafolják azt a hírt, hogy Lloyd George tervezetét dolgozott volna ki a leszerelésről.

A németek kölcsönt akarnak.

Genua, ápr. 13.

A konferencia pénzügyi bizottsága elé ma a német delegáció memorandumot terjesztett, amelyben Németország gazdasági helyzetét vázolják és egy nemzetközi kölcsön szükségességét hangoztatják.

Nemzetközi jegybankértelmezés.

Genua, ápr. 13.

A pénzügyi bizottságban Horne javasolta, hogy az összes jegybankok nemzetközi értekezletre volnának egybehívandók, amelyen a pénzrendszereket és a papírbankjegyforgalom ügyét vitatják meg.

A horvát-blokk memorandumuma.

Beograd, ápr. 13.

A genuából érkező jelentések szerint a genuai konferenciához megérkezett a horvát-blokk sokat pertraktált memorandumuma. Hogy milyen hatást fog kelteni a memorandum, ma még ismeretlen, mindezenre kinos helyzetbe sodorta az SHS állam delegátusait. A belügyminiszter az ügyből kifolyólag kiadta a szükséges utasításokat s elrendelte a lesgigorubb vizsgálatot annak megállapítására, hogy ki esempészte ki és ki szövegezte meg a memorandumot.

A minisztertanács holnapi ülésén szintén foglalkozni fog a memorandummal s ezzel kapcsolatban szigorú rendszabályokat léptet életbe, melyekkel a horvát-blokk további féktelen agitációját lehetlenné teszi.

Mennyibe kerül a konferencia?

Genua, ápr. 13.

A genuai konferencia költségeire előirányoztak harminc millió lírát. Félő azonban, hogy ez az összeg is kevés lesz. Hisz tudjuk, hogy a spaai konferencia szívszámlája, már több százezer frankot tett ki, pedig az a konferencia csak néhány napig tartott. Mennyit füstölnek el majd három hét alatt Genuában a békecsinálás ürügye alatt a népek kontójára?

A váminiót elvetették.

Genua, ápr. 13.

A harmadik bizottság elnökévé Colrat francia miniszterelnökségi államtitkár választották meg. Ez a bizottság szintén albizottságot választott. Az albizottságban a magyar kiküldött azt indítványozta, hogy az utódállamok számára szer-

vezzenek egy külön bizottságot, amelynek célja az utódállamok közötti vámproblémák megvizsgálása volna. Felhívta a konferencia figyelmét arra, hogy a Monarchia vámprendszerének az utódállamok különféle rendszereivel való pótlása és különösen a vámpkorlátozások fő- okát teszik nemcsak Keleteurópa, de egész Európa gazdasági nehézségeinek. A magyar delegátus hasonló indítványt tett a közlekedés-ügyi bizottságban is. Minthogy azonban Lengyelország és Csehország elleneztek ezt az indítványt, úgy a bizottság elvetette.

Abba a bizottságba, amelynek az egybehívó államok a tagjai, beválasztották Németországot, Oroszországot, Jugoszláviát, Svédországot, Lettországot és Hollandiát.

Bámulják az oroszokat.

Genua, ápr. 13.

Az orosz delegáltak most már egész szabadon mozoghatnak, nem kell a fascistáktól aggódniok. Tekintve azt, hogy az ülések közötti három órás szünet nem elegendő, hogy szállásukra Santa Margheritoba és vissza mehessenek, az egyik előkelő genuai étteremben étkeznek. Az orosz delegáltak fényképe természetesen minden kirakatban ott pompázik, úgy hogy amerre csak járnak, mindenütt megismerik őket és hamarosan nagy tömeg csoportosul köréjük. A tömeg azonban teljesen jóindulatúan viselkedik, soha még tüntetésre nem került a sor egyik hatalom mellett vagy ellen.

HIREK

A Bársági Politikai Magyar Párt alakuló gyűlése Husvéthétfőjén délelőtt 11 órakor tartja a Bársági Politikai Magyar Párt a Kaszinótársulat nagytermében alakuló gyűlését. A bársági magyarság politikai életének e fontos mozzanata méltó keretek között fog megtörténni. Az illetékes hatóságok a legnagyobb előzékenységgel vettek tudomást az alakuló gyűlés megtartásáról.

Husvéthétfőn zárva lesznek a borbélyüzletek. A borbélysegédek kérelmére elhatározták a borbélymesterek, hogy husvét hétfőjén egész nap zárva tartják az üzleteiket.

A kereskedők és gyárosok grémiuma meghívja tagjait pénteken, folyó hó 14-én d. u. órakor a Lloydban tartandó rendkívüli közgyűlésre. Napirend: 1. A kereskedősegédek fizetésének rendezése az Inspekcia Rada felhívására történt tárgyalások alapján. 2. A beogradi kiküldöttek referálása az országos tiltakozó gyűlés előkészítéséről.

A nemszláv tartalékos tisztek katonai rangja. A nemszláv tartalékos tisztek közül sokan kérvényezték tiszti rangjukat az SHS hadseregben. A kérvények egy részére most érkezett meg a válasz, mely úgy szól, hogy a kérvényező április 20-án két hónapi fegyvergyakorlatra tartozik bevonulni mint őrmester s csak ennek letelte után kapja meg a tiszti rangot.

Eladók különféle butordarabok és finom női ruhák. Cim a kiadóban.

Női kálapok az idén is nagy választékban érkeztek. A legszebb és legmodernebb fazonok már 85 dinártól 250 dinárig lesznek árusítva Bukovác István divatruházában.

A „Torontai” genuai tudósításai. A genuai konferencia lefolyása nem egy pontját illetőleg érdeklő az SHS királyság közönségét. A „Torontai” ebben a tekintetben is ki akarván elégiteni olvasóközönségének igényét, külön tudósítót küldött Genuába, dr. Brájer Lajost, aki hosszú időn keresztül a „Torontai” főszerkesztője, majd a Fiumei Esti Ujság, végül a Fiumei Ujság szerkesztő-tulajdonosa volt, ki a rendes távirati szolgálaton kívül a Jugoszláviát különösen érdeklő ügyekről bővebb tudósítást is küld lapunknak. Meg vagyunk róla győződve, hogy lapunk barátjai méltányolni fogják ezt az áldozatot, melyt egyetlen más vidéki lap sem hozott meg.

A görög trónörökös felesége haladéklék. Athénből érkező jelentések szerint Elisabetha görög trónörökösne betegsége annyira súlyosbodott, hogy az orvosok minden reményt feladtak. A trónörökösne válságos állapota nagy izgalmat kelt a görög fővárosban.

Vasuti bundák szállítása. Az államvasutak igazgatósága különböző nagyságú bundákra árlejtést írt ki, melynek feltételei az itteni keresk. és iparkamaránál megtekinthetők.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár**, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a **Nagybeeskereki Takarékpénztár**, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület. Telefon 16. szám.

A „Hazug” asztaltársaság alapító és régi tagjai **Husvétfarsnapján**, vagyis április hó 16-án d. e. 10 órai kezdettel a Geyer Lajos-féle vendéglőben egy díjtekézzel és táncal egybekötött jótékony célú kertünnepélyt rendeznek, amelyre a jótékony célt szolgáló közönséget tisztelettel meghívják. Tekedjük: I. díj egy bárány, II-ik díj egy tömött liba, III-ik díj egy festett pléh kanca, IV-ik díj egy pár könnyű házicipő, V-ik díj egy olajfestmény, VI-ik díj 3 üveg butellias bor. A díjtekézés kezdete d. e. 10 órakor. A tánc kezdete este 7 órakor. — Belepti díj nincsen. — A rendezőség.

Tánciskolai hír. Van szerencsém a n. é. közönséget értesíteni, hogy folyó hó 16-án a „Beograd”-kávéházban nagy vendég-estet tartok. Diákoknak 4—6-ig, belépőjegy 4 dinár és este felnőtteknek 8—11-ig, belépőjegy 5 dinár. Privát órákra megvezetés szerint házhoz is elmegyek. Tánciskola-megnyitás a napokban. Bővebbet a falragaszok és lapokban. Számos látogatást kér Mrksity Kariton táncitanító.

Ha kell önnek harisnya, nézze meg Bukovác István nagy készletét, ahol nagy gyermek-, mint női- és férfi-harisnyák 20 koronától kezdve kaphatók.

Megszűnt a vasmunkások sztrájkja. Budapestről jelentik. A vasmunkások sztrájkja, amely négy hét óta tart, tegnap este békés meg egyezéssel megszűnt. A békéltetési tárgyalás öjjeli tizenkét óráig tartott. A munkások végre beleegyeztek abba, hogy a sztrájkot beszünt-

Pertörlés egy millió panamában.

— A „Torontai” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, apr. 13.

A dubrovniki elsőfoku bíróságnál tizenkét panamista ellen eljárás folyt, mert vasuti szállítások alkalmával több mint száz millióval megkárosították az államot. A közlekedésügyi miniszter a pert az érvényben lévő osztrák törvény alapján ukázzal megszüntette. Az osz-

trák törvény szerint a császárnak ugyanis felségjoga van pertörlést elrendelni.

Gyonovity Jován képviselő interpellációt intézett a miniszterhez, amelyben közbotránynak deklarálja ezt az eljárást és követeli, hogy a bűnösök ellen szigorúan járjanak el.

Megszaporodott a járásbiróság munkája.

Nagy a torlódás a bűnügyekben. — Kevés a büntetőbíró.

— A „Torontai” tudósítójától. —

Beeskerek, apr. 13.

A bíróságok munkája ugyancsak megszapordott. Ugy a törvényszéki mint a járásbíráknak annyi felhalmozott ügyük van, hogy megfeszített erővel, a hivatalos idő alapos felhasználása mellett is, sokszor megesik az azelőtt is gyakori huzavona, halasztgatás. A bíróságok nagyrésze nem képes az újonnan beadott perket elintézni, mert az elmúlt évből még számos akta halmozódott fel s míg ezeket a restanciákat feldolgozzák, addigra persze az újabb perek körül keletkezett torlódás. Így esik meg, hogy a bírósági eljárás hónapokat vesz igénybe, sőt néha még ezalatt az idő alatt sem fejezhetik be azt.

A mai magas bélyegilletékek és egyéb perköltségek, magas ügyvédi díjazások mellett azt gondolná a laikus, hogy kevés ember pereskedik. Pedig éppen az ellenkezőjét tapasztaljuk. A békétlenkedő földi halandók bizony ma éppen úgy keresik az igazságot s éppen oly szeretettel fordulnak a földi igazságszolgáltatáshoz, mint a régi háromforintos kiadások idejében. A kereseti perekről nem szólnak, itt pénzről van szó, hát hagyján, hadd keresse, követelje mindenki a maga jogos jussát, de ezeket és a bűnügyeket leszámítva, más két megdöbbentő

statisztika vonja magára a figyelmet.

Az egyik a polgári perek szokatlan nagy számát mutató kimutató, a másik a becsületsértések. Az idén nagyon kevés a válópör, de az elmúlt két-három évben rekordot érték a házasságbontások. Annál több azonban a becsületsértési ügy. A mai emberek idegesek, gyorsan felhevülnek és hirtelenkezűek, egy-kettőre megvan a szóbeli affér, vagy a tetteges multus, aminek folytatása és befejezése aztán a járásbíró előtt játszódik le. Alig akad nap, hogy egy-két ilyen kisebb-nagyobb botrány ne szerepeljen a járásbíróknak az ügyrendjén.

A járásbírószolgálat ügyforgalmára jellemző, hogy tegnap délelőttig ezerhétszázhuszoneg perakta érkezett az iktatóba. Ezek közül száz kilencvennégy bűnügyi, a többi polgári és kereseti. A megsokszorozott munkával szemben kicsi a bírósági személyzet. A bűnügyek részére például csak egy bíró van, aki képtelen egyedül megbirkózni a restanciákkal az erősen megszapordott bűnügyekkel. Nyképpen könnyen megmagyarázható, mi a voltaképpeni oka a bírósági hosszúság elintézésnek.

tek és legkésőbb április tizenhatalcadikán munkába állanak. A vas- és gépjármű az április tizenharmadikára fogantatott munkabeszüntetést érvénytelenítették. A megvezetés a sztrájkolók követeléseinek elismerését jelenti.

Portorose folytatása a genuai konferencián.

Nemhivatalosan mégis folynak a tárgyalások az utódállamok vámuniójáról

A „Torontai” genuai konferenciára küldött tudósítójától.

Géna, apr. 3.

Az utóbbi napokban minden érdekelt fél, az összes utódállamok megcáfolták, hogy gazdasági egységre törekednek. Magyarország valótlan-

nak jelentette ki azokat a híreket, hogy Teleszky János volt pénzügyminiszter a konferencián a magyar kormány nevében indítványt tesz az utódállamok vámuniójára vonatkozólag. Benes viszont a kisentente nevében mondotta meg egy amerikai újságíróknak, hogy a szlávság szempontjából nem kívánatos a nemzeti államok gazdasági egysége, mivel Németország támogatásával a német elemek ebben ismét tulsulyra kerülhetnek. E két kategorikus nyilatkozat után el kellett fogadnunk, hogy sem Magyarország, sem a kisentente nem hajlandó vámunióra, továbbra is meg akarnak maradni eddigi elzárkózottságukban, a genuai konferencia eseményei azonban azt bizonyítják, hogy mégis csak azoknak volt igazuk, akik úgy a magyar kormány cáfolatát, mint Benes nyi-

latkozatát azzal a kellő óvatossággal fogadták, amely minden diplomáciai, a nyilvánosság számára szánt nyilatkozatnak kijár. Mikor e sorokat írom, elegendő diplomáciai úgynök tartózkodik itt Genuában. Az oroszoktól csak úgy hemzsegnek a város utcái. Hogy a nagyhatalmak számos úgynököt vonultattak fel, az csak természetes. Van azonban ebből a fajtából magyar is, román is, szerb is és csehszlovák is elegendő. Az úgynök szó alatt ebben az esetben nem valami diplomáciai kalandort vagy iparlovagot kell érteni, aki belekontárkodik a diplomaták munkájába, hanem olyan egyéneket, akik tényleg diplomáciai szolgálatban állanak, de kormányaik nem ruházták fel őket hivatalos funkciókkal, hanem csupán arra használják fel őket, hogy puhatolódzanak és nem hivatalos jellegű tárgyalásokat kezdeményezzenek. A politikai úgynökök ebből a nem tisztességtelen fajtájából való például egy magyar újságíró, Boros Samu, aki mindenütt ott van, ahol a magyar állam valami ügyét elintézik. Így szerepelt a béketárgyalásokon is, ahol Apponyit minden hova elkísérte. Senkisé tudta, hogy ki az a Monsieur Boros, aki mindenkit megszólított, mindenki-vel tárgyalásokat kezdett és úgy beszélt, mintha ő lett volna a béke-delegáció vezére. Boros bácsi ismert személyiség volt a béketárgyalásokon, a külföldi újságírók is állandóan tőle kértek információkat, mert tudták egész jól, ha nincsen is semmiféle hivatalos megbízása, mégis igen jól van informálva minderről és többet lehet tőle megtudni, mint magától Apponyitól, vagy Clemenceautól. Boros még nincsen itt, de vannak itt más Borosok, akik már napokkal előbb megnyitották maguk között a genuai konferenciát. Ok nem várták be Lloyd Georgeot, nekik nem kell Benes vagy Teleszky, ok máris tárgyalnak az egyes kérdésekről. Ezen nem hivatalos jellegű, de mégis csak a kormányok intencióira folyó tárgyalásokat az egyik cseh diplomáciai úgynök a következőképpen változtatta előttem:

— A genuai konferencián az utódállamok szintén el tesznek foglaltva az általános európai problémákkal. Aligha fognak napirendre kerülni olyan kérdések, mint a tarifa egy-egésítése és egyéb hasonló dolgok, amelyek a nemzeti államokra nézve azonban nagyfontossággal bírnak. De azért, mert ezeket a kérdéseket formálisan nem fogják tárgyalni, még nem jelenti azt, hogy ezek Genuában nem kerülnek sorra. Hiszen a különböző nemzetek delegátusainak alkalmuk lesz az üléseken kívül is egymással találkozni és ezekről a kérdésekről a szükséges tárgyalásokat kezdeményezni. Ezek a tárgyalások meg is fognak történni. Igen természetes, hogy egyik állam sem akart olyan kérdéseket, mint az utódállamok vámuniója, a genuai konferencián letárgyalni. Hiszen a genuai konferencián az utódállamok nem lesznek maguk között, a tárgyalásokba a többi államok is beleszólnak és ezért nem lesz meg a mozgási szabadságuk. Egyetlen utódállam sem akarja

INTERNATIONAL
BIOSKOP IIIIIII

Jön! GRAF GAGLIASTRO Jön!

Szombaton, 15-én, 7 és 9 órakor:
Vasárnap, 16-án, 3, 5, 7 és 9 órakor:
Hétfőn, 17-én, 3, 5, 7 és 9 órakor:
Kedden, 18-án, 5, 7 és 9 órakor:

A ZOLD ZSOKÉ
UTCA LEÁNYA

Kalando-dráma 5 felvonásban.
Főszerepben: Mr. Broven.
Apacsdráma 6 felvonásban.
Főszerepben Erika Glléner.

magát kiteni leszavaztatásnak és ezért inkább mindegyik erélyesen cáfolja ezt a tervet, mintha az utód-államok valami gazdasági egyezményre törekednének. Így tehát igaza volt a magyar kormányának, amikor megeafolta a Teleszky indítványáról szóló híreszteléseket és igaza volt Benesnek is annyiban, hogy a genoui konferencián az utód-államok vámuinója nem kerül megbeszélés alá. A genoui konferencián arról tényleg nem lesz szó, de magában Genouban annál inkább. A különböző gazdasági delegátusok, de a politikai delegációk vezetői is találkozni fognak egymással és a konferencián kívül fognak megbeszéléseket folytatni az összes utód-államok érdeklő gazdasági problémákról. Bártran merem állítani azt, hogy a genoui konferenciával párhuzamosan folytatódni fog a portorosei konferencia. Ez a nem-hivatalos konferencia bizonyára sokkal több eredménnyel fog jární, mint összes hivatalos elődei.

W. Ak.

Fellendül az ószerkereskedelem.

Virágzó üzlet lett belőle. — Itt is a drágaság az ur. — Sok a vevő, kevés az áru.

Beeskerek, április 13.

A ruházati és egyéb közszükségleti cikkek szédületes karrierjével, az azelőtt oly lenézett és ósárolt ószerek is szaporodtak. A hosszú és néha viharos multu ruhák, lestrapált cipők, agyonhasznált házieszközök, ha csak éppen a nevük tartotta fenn eredetüket, kikerülnek az ószerpiacra, holott azelőtt sokkal jobb állapotban átadták volna az enyészetnek. De hát az idők megváltoztak és az emberek is. Egyik részük leszokta a bőkezűséget, a másik meg engedett a piperkedésből és szakított a túlzott eleganciával. Ma bizony jóval hosszabb ideig viselik a ruhát, a lábeblit, mint azelőtt s bizony, ha csak nem töképezés a viselője, ugyancsak jól megnézi míg megvállik tőle s másikat vesz.

Ennek az áldástalan állapotnak köszönhetik az ószerek üzletüknek gyors, sőt mondhatni szédületes fellendülését. Jó békesztendőkben, amikor még a Fötéren volt az állandó standjuk, a legöregebb zsidó-áruson, a közismert Roza néni kívül alig egy-két „hivatásos” akadt, a többi néhány szál, csak ideiglenesen esapott fel „tandlerosnak”, ellenben ma Róza néni körül egész sereg konkurens cég csoportosul, olyanmódon, hogy már nem fértek el a kijelölt helyen, hanem kiszorultak a Buza-térre.

Három hosszú sorban ülnek a zsidó-árusok. Amint hirtelenében átfutjuk az élénk kis piacot, úgy ötven-hatvan főre becsüljük az árusok számát. A régi patriarkális renddel is szakítottak, modern szellemen dolgoznak. Míg azelőtt csak öreg asszonyok foglalkoztak ószerekkel, addig most korra és nemre való különbség nélkül, fiatalok, vének, asszonyok, férfiak egyaránt rászánják magukat a pénzszerzés eme újonnan felfedezett ágára. Legtöbbjét a munkanélküliség, a produktív munkától való huzódzkodás vagy a könnyű pénzszerzés vágya hajtotta a standszerzésre.

Heti napi napon óriási élénkség kerekedik az ószerpiac körül. Ide összpontosulnak a főutcai boltokból a magas árak miatt leszállított igé-

nyek, hín ábrándok az új holmikért és teljesíthetetlen vágyak, ide jönnek az élet szürke közkatónái, itt vásárolnak. Mindegyik földre kirokkant üzlet előtt egész sereg ember tolong, nézik, kézbe veszik, próbálgatják a különféle holmit, sokat alkudnak és őszintén szólva sokat fizetnek. Mert ma a zsidó-árus is drága, tízszeresen olyan drága, mint amilyen újonnan volt valamikor.

A ruha — viszonyítva a többi cikkhez — a legdrágább. Kevés van, ezért természetesen magasra tartják az árát. Panaszokodnak is úgy a vevők, mint az eladók, azért, mert nincs s ha van, csak mutatónak akad, oly kevés. Előttünk alkudtak ki éppen egy gyenge szövettű, kikopott, firhangszerű szélű öltöny, ezer koronáért. Cipőt bőven tartanak rak-táron, de nem kelendős, mert nyáron meztelb jár a szegény ember. Más holmiban óriási a választék. Apró vasszegektől gramofonig és varrógépig minden kapható, elég tűrhető áron.

Az ószernek tehát felvirradt a korszaka. Valamire mégis csak jó a drágaság — mondhatják a megelégedett zsidó-árusok.

Radovanović és Pavlović

fűszer- és csemegekereskedés V. Beeskerek, Kralja Petra trg. Telefon 194.

Szerbiai szilvórium, ó-törköly-pálinka, Bartolovics-féle szilvórium, barackpálinka, eredeti hollandiai és francia likőrök, skót és francia cognac-ok stb. minden mennyiségben. 597

A húsvéti ünnepekre való tekintettel még a régi árban lesz kiárusítva.

Másfél vagonos, modern berendezésű, Diesel-motor hajtású

Vámmalom

f. évi április hó 23. d. e. 9 órákor nyilvános árverésen Kustély (Vršac mellett) köz-ségben a legtöbbet ígérőnek

eladatik.

Megtekinthető a helyszínen és a feltételek ugyanott megtudhatók. 539

Szabony Zsuzs.

Meghívó.

A „Hangya” Fogyasztási és Értékesítő Szövetkezet Dolnji Itebén 1922. évi április hó 30-án délután fél 3 órákor tartja

rendes évi közgyűlését, amelyre tagjait ezennel meghívja.

Árgysorozat:

1. Két jegyzőkönyvhiteltesítő választása.
2. Igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése, zárószámadás bemutatása, határozathozatal a nyereség felosztása iránt.
3. Felmentvény megadása igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak.
4. Igazgatóság kiegészítése, felügyelő bizottság választása.
5. A szövetkezet fennállása, esetleg feloszlása.
6. Esetleges indítványok.

Dolnji Itebe, 1922. április 13-án.

616

Az igazgatóság.

Ha a közgyűlés nem lesz határozatképes, úgy 1922. április 30-át követő 15 nap múlva megtartandó rendes közgyűlés a megjelent tagok számára való tekintet nélkül is határozatképes.

Vrbica község előljáróságától.

908—922. sz.

601

Hirdetmény.

A kocsohati határnak az S. H. S. államhoz tartozó részén gyakorlandó vadászati jog f. évi május hó 4-én délután 3 órákor Vrbica község-házánál nyilvános árverésen bérbe fog adatni 1 évi időtartamra.

Árverési feltételek a crnabari körjegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtudhatók.

Vrbica, 1922. évi április hó 6-án.

Községi előljáróság.

Radovanović és Pavlović

fűszer- és csemegekereskedés V. Beeskerek, Kralja Petra trg. Telefon 194.

Üvegborok: Bakalon, Rizling, Ljubica, dalmáciai Prosek, válogatott vörös óbor, Merlot, karlócai úrmós, tokaji aszu

Bankhivatalnok, szerb,

aki a francia nyelvben és levelezésben jártas, levelezőnek, segédkönyvelőnek, számfőzőnek vagy hasonló állásba ajánlkozik. 608

Hivni telefon utján 194. szám alatt.

Teigazdasági felszerelés

jutányos áron eladó:

500 db 30, 25 és 20 literes patent tejeskanna „Alfa-rendszerű”,
2 Alfa fölözógép,
1 500 literes ónozott tejtartány,
2 pasterizáló készülék,
1 rézüst sajtgyártásra,
2 tejhűtő,
2 szivattyú és
4 tejestartány. 609

Megtekinthető és a helyszínen átvehető

Tóth János

sajt- és vajgyáránál
Čestelek, S. H. S.

Radovanović és Pavlović

fűszer- és csemegekereskedés V. Beeskerek, Kralja Petra trg. Telefon 194.

Mogyoró, mandula, mazsola, tészta való csokoládé, vanília.

Jó házikoszt

olesón kapható 605

Miskovity Csedonál,

a „9 jugove”-hez címzett vendéglőben, volt Oldal fényképésszel szemben.

Eladó

ebédlő- és hálószoba- (Altdeutsch) berendezés

jókarban és teljes számban, szabadkézből azonnal.

PIKING, ügynök.

Radovanović és Pavlović

fűszer- és csemegekereskedés V. Beeskerek, Kralja Petra trg. Telefon 194.

Kávék: Gyöngy, Maragucs, Gold-Java, Ceylon, Santos, Rió stb. minden mennyiségben. 598

KERESKEDŐ

40 éves, konfekció szakmából, üzlet vezetői, utazói, segédi vagy ügynöki

ALLÁST KERES

bármilyen szakmában. Szives megkereséseket „Önálló erő” jellege alatt „Torontál” kiadóhivatala továbbítja.